

Unios notatserie 3/25:

Lønnsforskjeller mellom offentlig sektor og industrien for ansatte med høyere utdanning

Unio

Om Unios notatserie

Unios notatserie gir bakgrunn og kommentarer til aktuelle faglige og politiske spørsmål. Her trykker vi også Unios syn i viktige høringssaker og våre innspill i forbindelse med statsbudsjett mv.

Tidligere utgaver finnes her:

<https://www.unio.no/publikasjoner/unios-notatserie/>

Dette nummeret er utarbeidet av Fredrik Haugen. Han er sjeføkonom i Unio. Foto: Unio / Helene Moe Slinning

Innhold

Lønnsforskjeller mellom offentlig sektor og industrien for ansatte med høyere utdanning.....	2
Sammendrag.....	2
1. Bakgrunn.....	3
2. Sammensetningen av ansatte varierer mellom næringene.....	4
3. Forskjell i relative lønninger	8
3.1. Uavhengig av utdanningsnivå	8
3.2. Ansatte med universitets- og høgskoleutdanning til og med 4 år.....	12
3.3. Ansatte med universitets- og høgskoleutdanning mer enn 4 år	14
Vedlegg - Næringsinndeling.....	16

Lønnsforskjeller mellom offentlig sektor og industrien for ansatte med høyere utdanning

Sammendrag

Offentlig ansatte med høyere utdanning tjener 130 000–300 000 kroner mindre enn tilsvarende grupper i industrien. Fordi frontfagsmodellen omhandler lønnsvekst, ikke lønnsnivåer, bidrar den til å sementere lønnsforskjeller mellom ulike grupper. Dermed gjør frontfagsmodellen det svært vanskelig å utlikne urimelige lønnsforskjeller.

Dette notatet viser, ved bruk av lønnsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå, at lønnsnivået varierer mye for ansatte med høyere utdanning i ulike næringer. Notatet fokuserer spesielt på lønnsforskjeller mellom industrien og ulike deler av offentlig sektor.

Gjennomsnittslønna til ansatte med universitets- og høyskoleutdanning til og med fire år i staten var 142 000 kroner lavere enn for tilsvarende utdanningsgruppe i industrien i november 2024. I kommunal sektor (inklusive skoleverket), skoleverket og helsevesenet var gjennomsnittslønna henholdsvis 190 000, 186 000 og 154 000 kroner lavere.

Lønnsforskjellene mellom industrien og offentlig sektor er enda større for ansatte med universitets- og høyskoleutdanning mer enn fire år. Unntaket er helsesektoren, der lønnsnivået er høyere enn i industrien, mye på grunn av høye legelønninger. Industriansatte med høyere utdanning mer enn fire år hadde i november 2024 en gjennomsnittslønn på 1 044 960 kroner. Forskjellen til offentlig sektor er størst om vi sammenlikner med skoleverket, der ansatte med tilsvarende utdanning hadde 311 000 kroner lavere gjennomsnittslønn.

Andelen ansatte som har høyere utdanning varierer mye mellom næringene. I industrien er andelen med høyere utdanning 24 prosent. I offentlig sektor varierer andelen mellom 53 prosent og 76 prosent. Ansatte med høyere utdanning har ofte høyere lønn enn ansatte med kortere utdanning. Dermed påvirkes nivået på gjennomsnittlig lønn i næringene av de ansattes utdanningsnivå. Det gjør at sammenlikninger av gjennomsnittlig lønnsnivå på næringsnivå bør ta hensyn til utdanningsnivået til de ansatte i næringene.

1. Bakgrunn

Unio er Norges største hovedorganisasjon for arbeidstakere med høyere utdanning, med over 400 000 medlemmer fordelt på 13 medlemsforbund.

Lønnsdannelsen i Norge er i stor grad basert på den såkalte frontfagsmodellen. Modellen innebærer at lønnsdannelsen er koordinert, og at ett forhandlingsområde – «frontfaget» – forhandler først. Frontfaget består av konkurranseutsatt industri, ved forbundsvis lønnsoppgjør representert ved Industriooverenskomsten mellom Norsk Industri i NHO og Fellesforbundet i LO.

I henhold til modellen skal et anslag for det forventede resultatet i frontfaget etter de sentrale forhandlingene i frontfagsoppgjøret, den såkalte frontfagsramma, fungere som en norm for lønnsveksten i alle forhandlingsområdene som forhandler etter frontfaget. Etter Holden III-utvalget i 2013 har frontfagsramma blitt fastsatt ved at NHO, «i forståelse med LO», har gitt et anslag på den samlede ramma i frontfaget. Ramma skal dekke forventet lønnsvekst i industrien for arbeidere og funksjonærer samlet.

Selv om det har blitt presisert i flere utvalg som har utredet den norske lønnsdannelsen at frontfagsramma verken skal være et gulv eller et tak for lønnsveksten i forhandlingsområdene som kommer etter frontfaget, viser historien at det over tid er små forskjeller i lønnsutviklingen mellom forhandlingsområdene. En konsekvens av dette er at frontfagsmodellen bidrar til å sementere historiske lønnsforskjeller mellom ulike yrkesgrupper, kjønn, sektorer og næringer.

Dette notatet viser, med utgangspunkt i lønnsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB), hvordan de relative lønningene varierer mellom ulike næringer. Lønnsstatistikken viser månedslønn, inklusive uregelmessige tillegg og bonus, i november 2024 for ulike grupper. Disse lønnstillene omtales ofte også som datolønn, og viser ikke nøyaktig nivå på samlet lønn i et kalenderår. Konflikten i tariffoppgjøret i staten i fjor førte til at det i november 2024 fortsatt var en del ansatte som ikke hadde fått utbetalt lønnsoppgjøret for 2024. Dette innebærer at lønnsnivåene for staten som fremkommer i dette notatet er noe lavere enn ellers. Også i enkelte kommuner og fylkeskommuner ble ikke de lokale forhandlingene sluttført i tide til at alle lønnsendringer i 2024 har kommet med i SSBs lønnsstatistikk.

Fordi konkurranseutsatt industri utgjør frontfaget og hovedvekten av Unios medlemmer jobber i offentlig sektor, legges det i dette notatet særlig vekt på å sammenlikne lønnsnivået i industrien¹ med lønnsnivåene i ulike deler av offentlig sektor. Mange av Unios yrkesgrupper er også kvinnedominerte. Notatet viser derfor også hvordan kjønns sammensetningen varierer mellom næringene.

¹ Næringen industri i SSBs lønnsstatistikk er ikke helt sammenfallende med den delen av industrien som inngår i frontfaget.

2. Sammensetningen av ansatte varierer mellom næringene

Notatet sammenlikner lønnsnivåer i seks ulike næringer, og en underavdeling av en av næringene². Næringsinndelingen er identisk med inndelingen i rapportene fra Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU), med unntak av at enkelte av næringene i TBUs rapporter er utelatt. Tabell 1 viser hvor mange lønnstakere det er i næringene og hvor stor andel disse utgjør av alle lønnstakere i Norge. Totalt jobber om lag 65 prosent av de lønnstakerne i Norge i næringene dette notatet ser nærmere på.

Tabell 1 Antall lønnstakere og andeler i ulike næringer, 4. kvartal 2024

	Antall lønnstakere	Andel av alle lønnstakere
Industri	226 000	8 %
Varehandel	356 000	13 %
Finanstjenester	55 000	2 %
Statsansatte	338 000	12 %
Kommuner og fylkeskommuner*	580 000	21 %
- herav skoleverket	157 000	6 %
Helsetjenester	136 000	5 %

Kilde: SSB, tabell 13926

* Sum kommunal og fylkeskommunal forvaltning

Siden lønn ofte varierer med lengden på utdanning, sammenliknes lønnsnivåer for fire ulike utdanningsnivåer. Utdanningsnivå er definert som den enkeltes høyeste fullførte utdanning:

- grunnskole
- videregående skole, herunder fagutdanning
- universitet og høyskoleutdanning, lavere nivå / til og med 4 år ut over videregående skole
- universitet og høyskoleutdanning, høyere nivå / mer enn 4 år ut over videregående skole

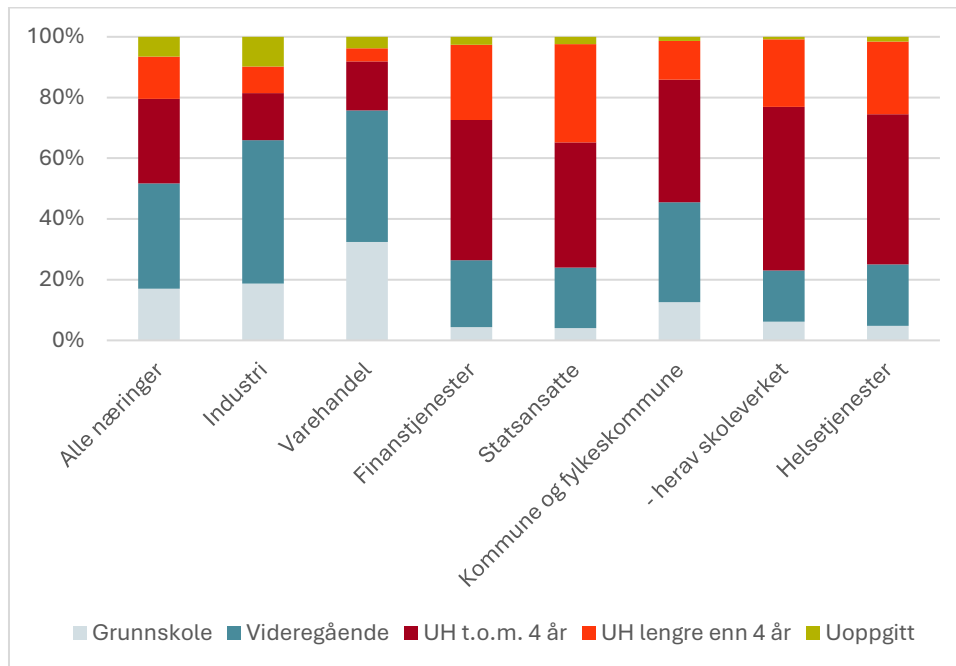
Grupperingen følger Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS), som er standarden SSB bygger på når de grupperer personers utdanningsbakgrunn i ulike typer statistikk. Det er også denne utdanningsgrupperingen som benyttes i rapportene fra Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU).

Figur 1 og Tabell 2 viser hvordan utdanningsnivået varierer mellom næringer. Det skilles det mellom ansatte med høyere utdanning til og med fire år og ansatte med høyere utdanning mer enn fire år. Samlet sett – «Alle næringer» – har 42 prosent av de sysselsatte utdanning ut over videregående skole. I industrien er denne andelen 24 prosent. I offentlig sektor varierer andelen med høyere utdanning fra 53 prosent i kommunal sektor³ til 76 prosent i skoleverket.

² Mer informasjon om næringene finnes i vedlegget.

³ «Kommunal sektor» benyttes gjennomgående i dette notatet for alle ansatte i kommuner og fylkeskommuner, inklusive ansatte i skoleverket. I figurer og tabeller benyttes benevnningen «Kommune og fylkeskommune»

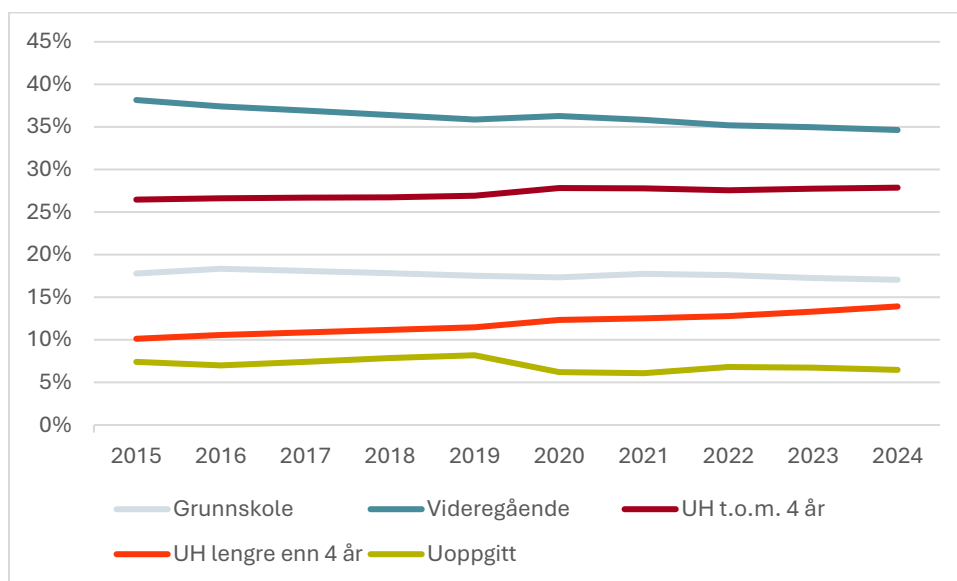
Figur 1 Ansatte i ulike næringer fordelt etter utdanningslengde, andeler, alle ansatte, 2024

Kilde: SSB, tabell 11420

Ansatte med høyere utdanning har i gjennomsnitt høyere lønn enn ansatte med kortere utdanning. Dermed påvirkes gjennomsnittlig lønn i en næring av utdanningsnivået til de ansatte i næringen. Er det stor forskjell på utdanningsnivået i to næringer kan derfor en sammenlikning av gjennomsnittlig lønn for alle ansatte næringene gi et skjevt bilde av lønnsforskjellene for grupper med høyere utdanning.

Andelen ansatte med høyere utdanning har økt over tid. Som vist i Figur 2 hadde 37 prosent av de ansatte i norsk arbeidsliv universitets- eller høyskoleutdanning (representert ved de to røde linjene i figuren) i 2015. Ni år senere, i 2024, hadde denne andelen økt med fire prosentpoeng, til 42 prosent.

Figur 2 Andeler ansatte med ulik utdanningslengde, alle næringer, alle ansatte, 2015-2024

Kilde: SSB, tabell 11420

En tilsvarende tendens finner vi på næringsnivå, se Tabell 2. Det er bare skoleverket som ikke har hatt en økende andel med høyere utdanning fra 2015 til 2024. Skoleverket har imidlertid den høyeste andelen ansatte med høyere utdanning.

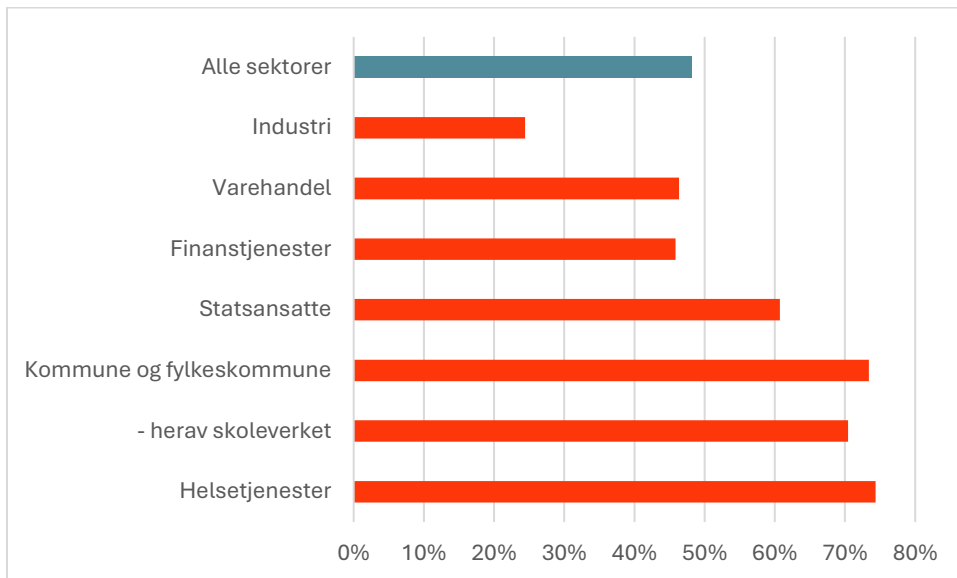
Tabell 2 Andel ansatte med universitets- og høyskoleutdanning i ulike næringer, 2015 og 2024

	2015	2024	Endring (prosentpoeng)
Alle næringer	37 %	42 %	+ 4 pp.
Industri	21 %	24 %	+ 3 pp.
Varehandel	16 %	20 %	+ 4 pp.
Finanstjenester	58 %	71 %	+ 13 pp.
Statsansatte	69 %	74 %	+ 5 pp.
Kommune og fylkeskommune	48 %	53 %	+ 5 pp.
- herav skoleverket	76 %	76 %	0 pp.
Helsetjenester	37 %	42 %	+ 5 pp.

Kilde: SSB, tabell 11420

Andelen kvinner og menn er et annet forhold som varierer mye mellom næringene, se Figur 3. I industrien er kun 24 prosent av de ansatte kvinner. Bildet er helt motsatt i offentlig sektor. I staten er 61 prosent av de ansatte kvinner, og i kommunal sektor og innenfor helsesektoren er kvinneandelen henholdsvis 73 og 74 prosent.

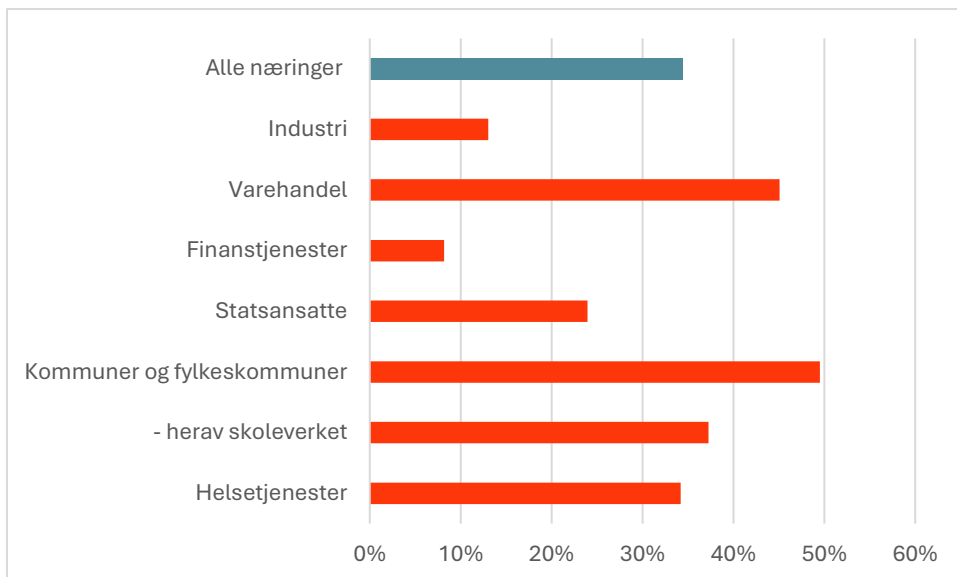
Figur 3 Andel kvinner i ulike næringer, alle ansatte, 2024

Kilde: SSB, tabell 11420. antall arbeidsforhold uavhengig av stillingsstørrelse

I kommunal sektor og helsevesenet er det også en større andel enn ellers som jobber deltid. Figur 4 viser at 34 prosent av arbeidsforholdene var deltidsstillinger i 2024. I industrien og kommunal sektor var de tilsvarende andelenene til sammenlikning henholdsvis 13 og 50 prosent.

Figur 4 Andel deltidsansatte* i ulike næringer, 2024

* Statistikken teller antall arbeidsforhold, en person kan ha flere samtidige arbeidsforhold

Kilde: SSB, tabell 11420

Utdanningsnivået varierer både mellom næringer og mellom heltids- og deltidsansatte innenfor den enkelte næring. Tabell 3 viser høyeste fullførte utdanning for henholdsvis alle ansatte, heltidsansatte og deltidsansatte i næringene. Heltidsansatte har gjennomgående lengre utdanning enn deltidsansatte. Dette gjelder både samlet sett («Alle næringer»), og innenfor de enkelte næringene. I kommunal sektor har eksempelvis 51 prosent av de heltidsansatte

universitets- eller høyskoleutdanning på inntil 4 år, mens den tilsvarende andelen blant deltidsansatte er 29 prosent.

Tabell 3 Utdanningsnivå for heltids- og deltidsansatte i ulike næringer, 2024

		Grunnskole	Videre- gående	UH t.o.m. 4 år	UH lengre enn 4 år	Uoppgitt
Alle næringer	Alle ansatte	17 %	35 %	28 %	14 %	6 %
	Heltidsansatte	12 %	34 %	30 %	17 %	7 %
	Deltidsansatte	27 %	36 %	24 %	8 %	6 %
Industri	Alle ansatte	19 %	47 %	15 %	9 %	10 %
	Heltidsansatte	17 %	49 %	16 %	9 %	10 %
	Deltidsansatte	33 %	38 %	13 %	4 %	11 %
Varehandel	Alle ansatte	32 %	43 %	16 %	4 %	4 %
	Heltidsansatte	22 %	49 %	18 %	6 %	5 %
	Deltidsansatte	46 %	36 %	13 %	2 %	3 %
Finanstjenester	Alle ansatte	4 %	22 %	46 %	25 %	3 %
	Heltidsansatte	4 %	21 %	46 %	26 %	3 %
	Deltidsansatte	9 %	36 %	43 %	10 %	1 %
Statsansatte	Alle ansatte	4 %	20 %	41 %	32 %	2 %
	Heltidsansatte	4 %	18 %	40 %	36 %	2 %
	Deltidsansatte	6 %	25 %	45 %	22 %	3 %
Kommune og fylkeskommune	Alle ansatte	13 %	33 %	40 %	13 %	1 %
	Heltidsansatte	6 %	24 %	51 %	18 %	1 %
	Deltidsansatte	19 %	42 %	29 %	7 %	2 %
- herav skoleverket	Alle ansatte	6 %	17 %	54 %	22 %	1 %
	Heltidsansatte	2 %	7 %	62 %	28 %	0 %
	Deltidsansatte	13 %	33 %	40 %	13 %	1 %
Helsetjenester	Alle ansatte	5 %	20 %	49 %	24 %	2 %
	Heltidsansatte	4 %	17 %	48 %	29 %	1 %
	Deltidsansatte	7 %	26 %	51 %	13 %	2 %

Kilde: SSB, tabell 11420

3. Forskjell i relative lønninger

3.1. Uavhengig av utdanningsnivå

Tabell 4 viser gjennomsnittslønn og medianlønn i ulike næringer for alle ansatte i november 2024, uavhengig av utdanningsnivå. Gjennomsnittslønn var som tabellen viser gjennomgående høyere enn medianlønn. Unntaket er innenfor skoleverket, der medianlønn var om lag 12 000 kroner høyere enn gjennomsnittslønn. Forskjellen på gjennomsnittslønn og medianlønn er nærmere forklart i boksen under.

Det gjennomsnittlige lønnsnivået og medianlønna innenfor industrien ligger om lag på samme nivå som lønnsnivået for hele arbeidslivet (alle næringer). Lønnsnivået i varehandel og

kommunal sektor ligger til sammenlikning under lønnsnivået i industrien, mens finanstjenester, staten og helsevesenet ligger på et høyere nivå når alle ansatte regnes med.

Tabell 4 Gjennomsnittslønn og medianlønn i ulike næringer, alle ansatte, heltidsekvivalenter, 2024

	Gjennomsnittslønn	Medianlønn
Alle næringer	712 440	641 880
Industri	715 920	640 320
Varehandel	639 840	567 480
Finanstjenester	1 008 480	842 040
Statsansatte	760 560	706 560
Kommune og fylkeskommune	639 240	631 200
- herav skoleverket	660 960	672 000
Helsetjenester	776 880	703 680

Kilde: SSB, tabell 11420

Hvordan sammenlikne lønn – gjennomsnitt eller median?

Lønnsnivået for ulike grupper kan sammenliknes på ulike måter. To vanlige metoder er å se på gjennomsnittslønn og medianlønn. For å få en helhetlig forståelse av lønnsfordelingen, kan det være hensiktsmessig å se på både gjennomsnitt og median.

Hva er gjennomsnittslønn?

Gjennomsnittslønn beregnes ved å summere lønningene til alle personer i en gruppe og deretter dele på antall personer. Gjennomsnittet kan påvirkes mye av ekstreme verdier, for eksempel at noen i en gruppe har svært høye lønninger. Dersom lønningene er veldig skjevt fordelt (at en gruppe arbeidstakere mottar en stor andel av den samlede lønnsmassen) kan gjennomsnittet gi et skjevt bilde av det typiske lønnsnivået.

Hva er medianlønn?

Medianlønn er midtpunktet i lønnsfordelingen, hvor halvparten av individene tjener mindre enn medianen og halvparten tjener mer. Medianen påvirkes ikke av ekstreme verdier og kan derfor gi en bedre indikasjon på den *typiske* lønnen i en gruppe. Samtidig reflekterer ikke medianen ytterpunktene av lønnsfordelingen. Medianen fanger for eksempel ikke opp for at en mindre gruppe har vesentlig høyere lønn enn resten.

Eksempel:

Anta en gruppe på fem personer som har følgende månedslønninger: 30 000, 35 000, 40 000, 45 000 og 200 000.

Gjennomsnittslønnen i gruppa er 70 000 kroner.

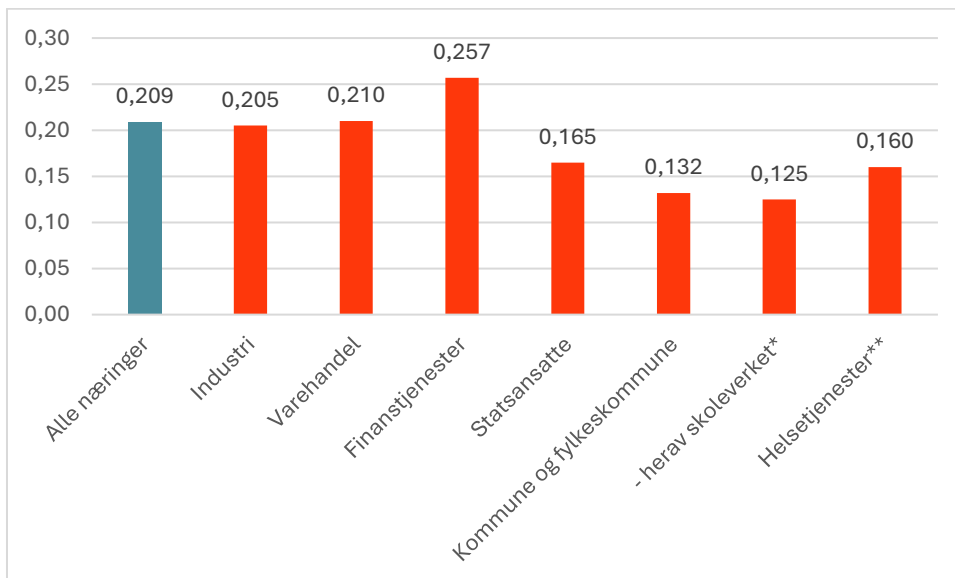
Medianlønnen i gruppa er 40 000 kroner.

Gjennomsnittslønnen er i eksempelet betydelig høyere enn medianlønn på grunn av én svært høy lønn (200 000 kroner).

Forskjellen på gjennomsnittslønn og medianlønn kan gi en indikasjon på hvordan lønnsfordelingen er innenfor de ulike næringene. Jo større forskjellen på de to målene er, jo mer ujevnt fordelt er gjerne lønningene. En annen mye brukt metode for å vurdere hvordan lønn er fordelt er å se på såkalte gini-koeffisienter. Gini-koeffisienten er et statistisk mål på inntektsulikhet. Den varierer mellom 0 til 1. Er koeffisienten 0 er det fullstendig likhet, og alle har samme inntekt. Er koeffisienten derimot 1, er det maksimal ulikhet og én person mottar all inntekt. Jo lavere gini-koeffisienten er, jo mindre er med andre ord lønnsulikhetene.

Figur 5 viser at gini-koeffisienten for alle ansatte i Norge var 0,209 i 2024. Dette er mer eller mindre det samme nivået som i industrien og i varehandelen. Innenfor finanstjenester er imidlertid gini-koeffisienten vesentlig høyere, med 0,257. Det er med andre ord større lønnsforskjeller i finansnæringen enn det som er vanlig ellers. Figuren viser også at det er klart minst forskjeller i lønn blant ansatte i offentlig sektor. Aller minst er forskjellene innenfor skoleverket.

Figur 5 Gini-koeffisienter i ulike sektorer, alle ansatte, 2024

Kilde: SSB, tabell 13861 og 13862

* Skoleverket er definert som næringshovedområde «P Undervisning», og har dermed en bredere definisjon enn ellers i notatet.

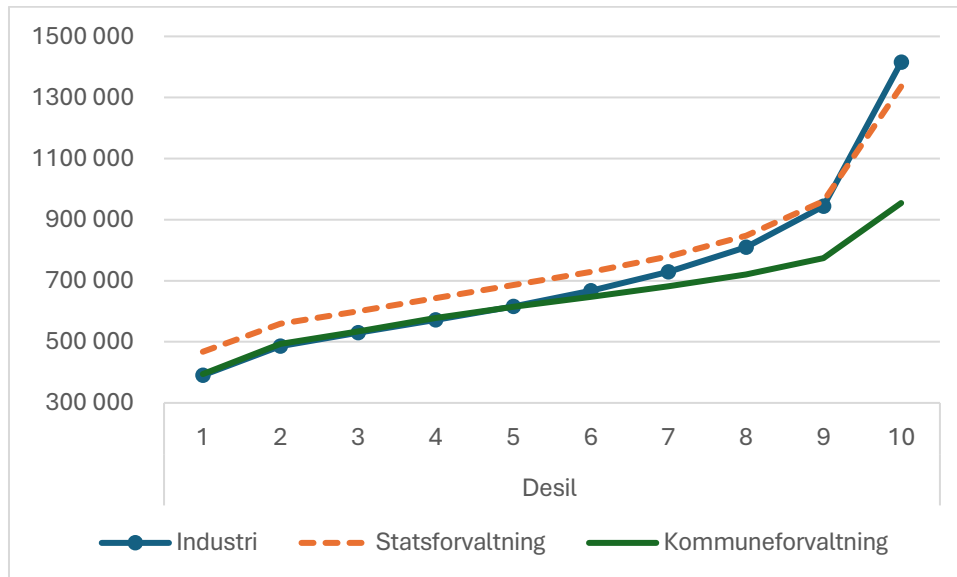
** Helsetjenester er definert som næringshovedområde «Q Helse- og sosialtjenester», og har dermed en bredere definisjon enn ellers i notatet.

Det er ulike grunner til at det er mindre lønnsforskjeller i staten og kommunal sektor enn i arbeidslivet samlet sett. Figur 6 viser desilfordelte inntekter i industrien, staten og kommunal sektor. At inntektene er desilfordelte betyr at de ansatte er fordelt i ti like store grupper etter hvor høy inntekt de har. Desil 1 er de 10 prosent av de ansatte som har de laveste inntektene og desil 10 er de 10 prosent som har de høyeste inntekten i fordelingen.

Figuren viser at desil 1 til desil 6 i industrien og kommunal sektor har mer eller mindre likt inntektsnivå. Grunnen til at lønnsforskjellene er større i industrien enn i kommunal sektor er at desil 7–10 i industrien har vesentlig høyere inntekt enn de høyest lønte desilene i kommunal sektor. Forskjellen er særlig stor blant de 10 prosentene som tjener mest, desil 10.

I staten er bildet et annet. Her har de laveste desilene vesentlig høyere inntekt enn i både industrien og kommunal sektor. Dette skyldes nok både at det er relativt få ansatte i staten som har kort utdanning, og at lønnsnivået for de ansatte som har kort utdanning er høyere enn ellers. Sammenlikner vi staten med industrien, ser vi at grunnen til at det er mindre lønnsforskjeller i staten er at de lavest og middels lønte i staten har vesentlig høyere lønnsnivå enn i industrien. I de to høyeste desilene, desil 9 og 10, er gjennomsnittslønna nokså lik.

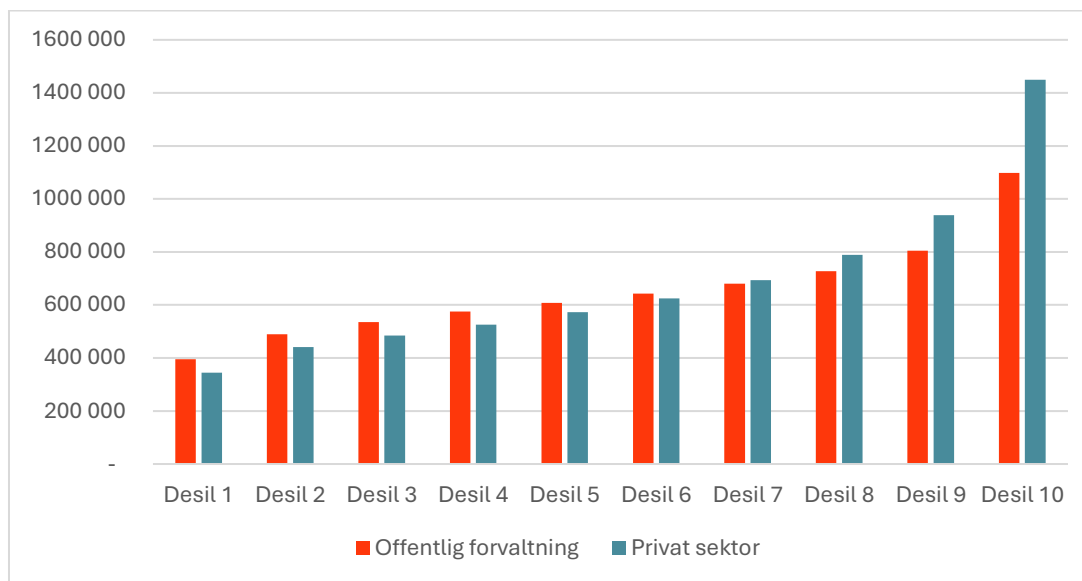
Figur 6 Inntektsfordeling i ulike sektorer, desiler, alle ansatte, 2024

Kilde: SSB, tabell 13860 og 12521

Sammenlikner vi hele offentlig sektor med hele privat sektor, ser vi at lønnsforskjellene er størst i privat sektor. Figur 7 viser at inntektene er vesentlig høyere i de laveste inntektsdesilene i offentlig sektor enn i tilsvarende desiler i privat sektor. I andre enden av inntektsskalaen er bildet motsatt.

Gini-koeffisienten for offentlig sektor samlet sett er 0,153. Dette er vesentlig lavere Gini-koeffisienten for privat sektor som ser 0,231.

Figur 7 *Inntektsfordeling i offentlig og privat sektor, desiler, alle ansatte, 2023*

Kilde: TBU (NOU 2024: 6, tabell 2.13)

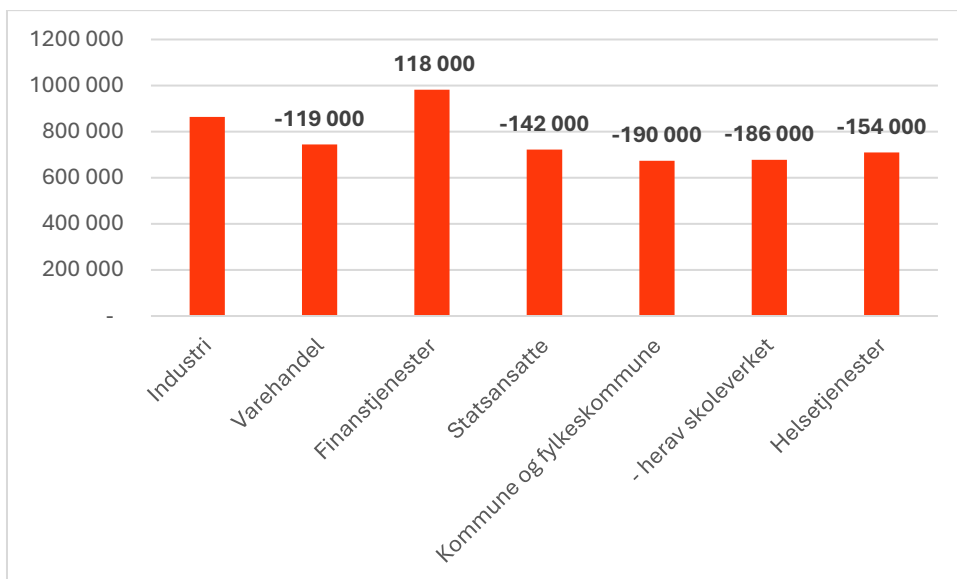
Som vist i avsnitt 0 er det store forskjeller i utdanningsnivå innenfor ulike næringer. I det følgende viser vi hvordan de relative lønningene varierer når vi sammenlikner grupper med samme utdanningsnivå. Nærmere bestemt ser vi på lønnsnivået for henholdsvis ansatte med universitets- og høyskoleutdanning til og med fire år (avsnitt 3.2) og ansatte med universitets- og høyskoleutdanning mer enn fire år (avsnitt 3.3).

3.2. Ansatte med universitets- og høyskoleutdanning til og med 4 år

Figur 8 viser gjennomsnittslønn for ansatte med universitets- og høyskoleutdanning til og med 4 år i ulike næringer, inklusive deltidsansatte. Lønn for deltidsansatte er omregnet til heltidslønn, såkalte heltidsekvivalenter. I industrien hadde ansatte med dette utdanningsnivået en gjennomsnittslønn på 863 880 kroner i november 2024. Gjennomsnittslønn for alle ansatte i industrien var til sammenlikning 715 920 kroner, jf. Tabell 4.

Tallene over søylene i Figur 8 viser hvor mye gjennomsnittslønna i de ulike næringene avviker fra gjennomsnittslønna i industrien, avrundet til nærmeste tusen kroner. Det framgår at statsansatte med høyere utdanning til og med 4 år hadde en gjennomsnittlig lønn som var 142 000 kroner lavere enn i industrien. I kommunal sektor, skoleverket og helsevesenet var gjennomsnittslønna henholdsvis 190 000, 186 000 og 154 000 kroner lavere.

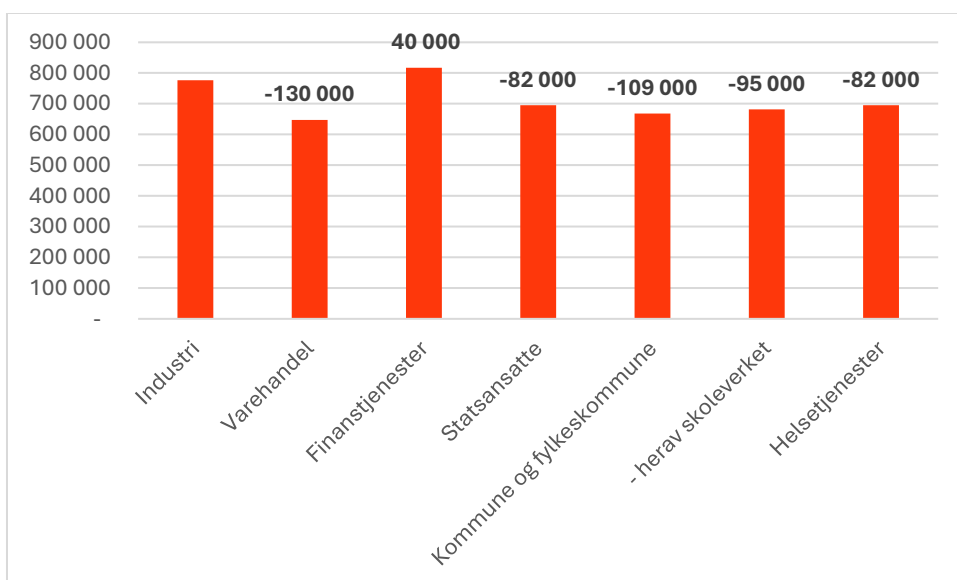
Figur 8 Gjennomsnittslønn ansatte med universitets- og høyskoleutdanning til og med 4 år, avvik fra gjennomsnittslønn for denne utdanningsgruppen i industrien, alle ansatte, heltidsekvivalenter, 2024

Kilde: SSB, tabell 11420

Ser vi på medianlønn i stedet for gjennomsnittslønn, blir lønnsnivåene noe lavere i alle næringer. Samtidig blir forskjellen mellom industrien og offentlig sektor noe mindre. Figur 9 viser at medianlønna for ansatte med høyere utdanning til og med fire år var mellom 82 000 kroner og 109 000 kroner lavere i offentlig sektor enn i industrien.

Figur 9 Medianlønn ansatte med universitets- og høyskoleutdanning til og med 4 år, avvik fra gjennomsnittslønn for denne utdanningsgruppen i industrien, alle ansatte, heltidsekvivalenter, 2024

Kilde: SSB, tabell 11420

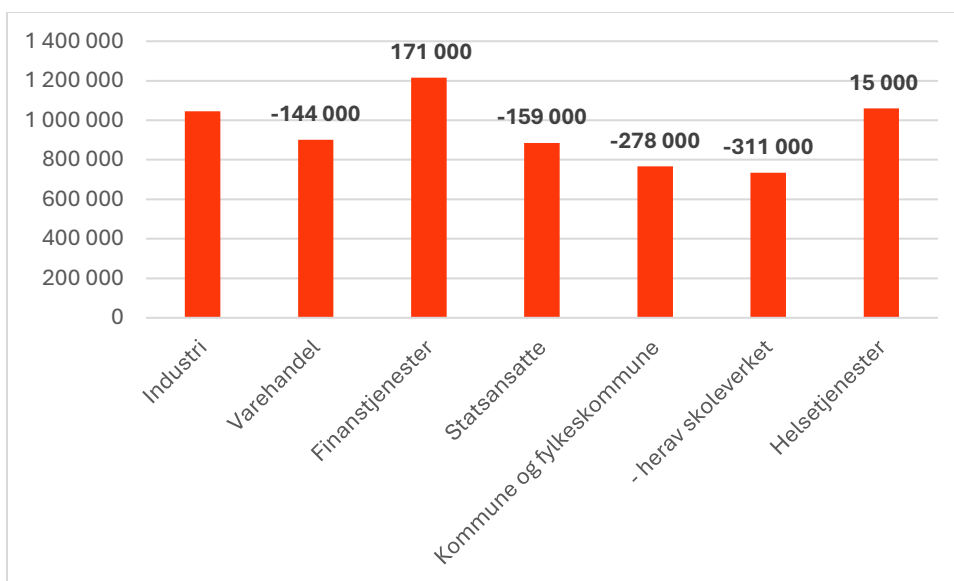
Selv om lønnsforskjellene mellom utdanningsgruppene i industrien og i offentlig sektor blir noe mindre målt i kroner når vi ser på medianlønn i stedet for gjennomsnittslønn, er det fremdeles et vesentlig høyere lønnsnivå for ansatte med høyere utdanning i industrien.

3.3. Ansatte med universitets- og høyskoleutdanning mer enn 4 år

Lønnsforskjellene mellom industrien og offentlig sektor er enda større for ansatte med universitets- og høyskoleutdanning mer enn 4 år. Unntaket er helsesektoren, der lønnsnivået er høyere enn i industrien. Dette skyldes først og fremst høye legelønninger.

Figur 10 viser gjennomsnittslønn i ulike sektorer for alle ansatte (inkludert deltidsansatte) i denne utdanningsgruppen. Industriansatte med høyere utdanning mer enn fire år hadde i november 2024 en gjennomsnittslønn på 1 044 960 kroner. Forskjellen til offentlig sektor er størst til skoleverket, der de ansatte med tilsvarende utdanning hadde 311 000 kroner lavere gjennomsnittslønn.

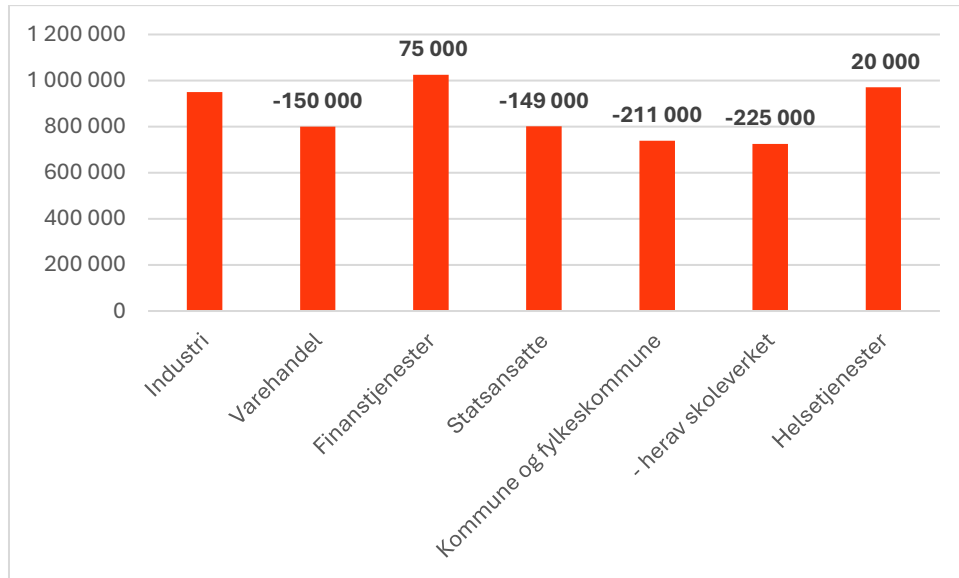
Figur 10 Gjennomsnittslønn ansatte med universitets- og høyskoleutdanning mer enn 4 år, avvik fra gjennomsnittslønn for denne utdanningsgruppen i industrien, alle ansatte, heltidsekvivalenter, 2024

Kilde: SSB, tabell 11420

Også for ansatte med høyere utdanning mer enn fire år reduseres forskjellene mellom industriansatte og offentlig ansatte noe når vi ser på medianlønn i stedet for gjennomsnittslønn, se Figur 11. Forskjellen mellom industrien og henholdsvis kommunal sektor og skoleverket var imidlertid fremdeles på godt over 200 000 kroner.

Figur 11 Medianlønn ansatte med universitets- og høgskoleutdanning mer enn 4 år, avvik fra gjennomsnittslønn for denne utdanningsgruppen i industrien, alle ansatte, heltidsekvivalenter, 2024

Kilde: SSB, tabell 11420

Vedlegg - Næringsinndeling

Dataene i dette notatet er hentet fra SSBs lønnsstatistikk. Statistikken er inndelt etter næring og institusjonell sektor. Næringsinndelingen følger SSBs standard for næringsgruppering (SN).

Den institusjonelle sektorinndelingen er en statistisk standard som benyttes først og fremst av nasjonalregnskapet. Den deler den norske økonomien i sektorer på basis av gruppering av institusjonelle enheter med samme samfunnsøkonomiske funksjon.

I dette notatet vises lønnsstatistikk for følgende grupper:

Alle næringer	Alle ansatte i privat og offentlig sektor
Industri	Ansatte i privat sektor innenfor næringshovedområde C <i>Industri</i>
Varehandel	Ansatte i privat sektor innenfor næringshovedområde G <i>Varehandel, reparasjon av motorvogner</i>
Finanstjenester	Ansatte i privat sektor innenfor næringshovedområde K <i>Finansierings- og forsikringsvirksomhet</i>
Statsansatte	Alle ansatte i statsforvaltningen , uavhengig av næringstilknytning
Kommune og fylkeskommune	Alle ansatte i kommuneforvaltningen , uavhengig av næringstilknytning
- herav skoleverket	Ansatte i kommuneforvaltningen i næring 85 <i>Undervisning</i> Næringen omfatter undervisning på alle nivå og innenfor alle fag. Omfatter både undervisning på de forskjellige institusjoner i det ordinære skolesystemet på de forskjellige nivå (grunnleggende undervisning) og voksenundervisning, lese- og skriveundervisning mv. Omfatter også militære skoler og høyskoler, fengselsskoler mv. på deres respektive nivåer.
Helsetjenester	Ansatte i statsforvaltningen i næring 86 <i>Helsetjenester</i> Næringen omfatter både sykehus, lege- og tannlegetjenester, og virksomhet innenfor helsevesenet som ikke utøves på sykehus eller av praktiserende leger eller tannleger: virksomhet utøvet av sykepleiere, jordmødre, fysioterapeuter og annet medisinsk personell innenfor optometri, hydroterapi, massasje, ergoterapi, logopedi, fotpleie, homøopati, kiropraktikk, akupunktur mv. Disse aktivitetene kan utøves av klinikker tilknyttet virksomheter, skoler, aldershem, veldedige organisasjoner og broderforbund, på behandlingssentre bortsett fra sykehus så vel som i egne lokaler, pasientenes hjem eller annet sted.

**Unio er Norges største hovedorganisasjon for universitets- og høyskoleutdannede.
Vi har over 400 000 medlemmer fordelt på 13 forbund.**

Unio er Norges største hovedorganisasjon for arbeidstakere med høyere utdanning. Vi har om lag 400 000 medlemmer: lærere, lektorer, førskolelærere, sykepleiere, forskere, politi, fysioterapeuter, ergoterapeuter, prester, diakoner, kateketer, pedagoger, skatterevisorer, konsulenter, ledere, radiografer, maskinister, bibliotekarer og tannpleiere.

Unio vil sikre og videreutvikle velferdsstaten og samfunnets fellesverdier: sikre full sysselsetting, øke forskningen, kjempe mot fattigdom og privatisering av sentrale offentlige tjenester, øke verdsettingen av utdanningsgrupper i offentlig sektor, sikre gode trygde- og pensjonsordninger.

Unios medlemsforbund:

Utdanningsforbundet • Norsk Sykepleierforbund • Forskerforbundet
Politiets Fellesforbund • Norsk Fysioterapeutforbund • Det norske maskinistforbund
Akademikerforbundet • Norsk Ergoterapeutforbund • Norsk Radiografforbund
Spir – Profesjonsforbundet for prester, diakoner, kateketer og pedagoger
Bibliotekarforbundet • Norsk Tannpleierforening • Skatterevisorenes Forening

Stortingsgata 2
0158 Oslo
sentralbord: 22 70 88 50
post@unio.no
www.unio.no